

BARÁTSÁG

Magyarország népei
kölcsonös megismerkedését szolgáló
havi folyóirat

Megjelenik minden hónap 15-én

Kiadó:

Filántróp Társaság

Budapest XI.,

Tas vezér utca 17. IV. 4.

A szerkesztőség vezetője:

Ember Mária

A kiadásért felel:

Mayer Éva

A szerkesztőség postacíme:

1519 Budapest, Pf. 452.

Telefonszáma:

165-5064 és 182-2548

Üzenethagyás és fax: 182-2548

Fogadóórak munkanapokon

délután 3 és 5 között

XI., Ulászló u. 18. fszt. 1.

ISSN 1218-0149

Egyes szám ára: 50 Ft

Előfizetési díjak:

negyedévre 150 Ft

félévre 300 Ft

egy évre 600 Ft

Előfizethető a Barátság
csekkszámláján: 529-81340-0

OTP Budapest XI.,

Szent Gellért tér 3.

MNB szám: 218-98426

Terjeszti a szerkesztőség,

az EXTRA-Hír,

a HÍRKER és

az NH Rt.

Nyomdai munkálatok:

Comp-Press Kft.

Felelős vezető:

Ibós Ferenc

ügyvezető igazgató

Címlapunkhoz

Titokzatos jelek festője

– Nincsen azokban a jelekben semmi rejtélyes – mondja Móricz Zsigmond körtéri műtermében Bartl József festőművész. – Nagyon egyszerű geometriai formák vagy a népművészetből vett motívumok: szív, tulipán, épületi oromdíszek, fejfák, régi tímárműhelyek cégtábláin látott emblémák... Nem olyan sok, s az utóbbi időben még redukálódott is...

Mégsem olyan egyszerű ez a néző oldaláról. Nem kevesen tanulták úgy az iskolában, hogy a jelekben sokatmondó szimbólumokat kell látni és „mögöttes tartalmat”, neadjisten: „eszmei mondanivalót” kell keresni. S e homályos feltételezéseket a művész is táplálni látszik, hiszen öntörvényű, összetéveszthetetlen képein újra meg újra azokat a motívumokat variálja, ezáltal a szimbólumnak vélhető jelek képről képre súlyosabbakká válnak.

Valójában nem a „mit”?, hanem a „hogyan”? kérdésével kell közeledni Bartl József képi világához. Nem a jeleket leltározni, hanem azt figyelni a művek folyamatában, mint mozdulnak el egymáshoz képest a sorok, milyen finom rezzenésekből alakul a következő és a rákövetkező mű...

– Igen – mondja Bartl József egyszerűen –, ha valamit már kipróbáltam egy sorban, legközelebb meg akarom nézni két sorban, milyen lesz úgy a dolog. Ad ez nekem festői feladatot eleget, nem is lehet a végére jutni, akárcsak a sakkban, a matematikában...

Azt olvastam legutóbbi kiállításának szórólapján, hogy ez a művészet „életörömet sugároz”, számomra új és nem is egészen hihető volt ez a megállapítás; mint régi nézője ezeknek a képeknek, a töprengést éreztem ki belőlük mindig, a művész aggályos önkontrollját. Most, hogy művei előtt beszélgetünk, valamit megérteni vélek abból az életörömből mégis: az örök újrakezdés öröme, a végeérhetetlen feladatok biztonságát.

– Én mindig nagyon jókedvűen festek – mondja erre Bartl József.

Az életéről tartózkodóan, szemérmesen mesél. 1932-ben született Soroksáron. Hálásan emlékezik meg tanáraitól, Javsch Rózsi néniről a soroksári polgáriból, aki felfedezte rajzkészségét. „Mert én csak másolgtam, mint ahogy újságokból szoktak a gyerekek...” Bekerül a művészeti gimnáziumba, járni kezd a Soroksári Textil Művek képzőművészeti körébe Iván Szilárdhoz, később a Csepel Művek képzőművészeti körébe Ilosvai Varga Istvánhoz. Tanára révén, aki ekkor már Szentendrén lakik, elkezd kijárni a modern magyar festészetnek erre a bölcsőhelyére, megismerkedik Barcsay Jenő, Korniss Dezső, Bálint Endre, Jakovits József munkáival, maga is szentendreivé válik, befogadják a művészkolónián...

És immár felderülve, csillogó szemmel beszél a régiekről, immár másokról beszélhet, nem kell önmagáról. Ahogy hallgatom és közben fél szemmel a képeit nézem, úgy gondolom, hogy hiszen elmondanak ezek magukról mindent, csak jobban oda kell figyelni, komolyabban kell venni a címeiket: „Feljegyzések”, „Szimmetria”, „Programok”, „Jelek pontozva”, „Pontozott kép”, „Pettyezett jelek”...

Ember Mária

Lapzárta után értesültünk arról, hogy a művészt március 15-én Munkácsy-díjjal tüntették ki. Gratulálunk!

E LAPSZÁMUNK
a Miniszterelnöki Hivatal
kisebbségi koordinációs keretének
támogatásával jött létre.